

PRIJEDLOG REVIZIJE

NACIONALNIH PRAVILA ZA IZRADU, NATJECANJE I OCJENJIVANJE MAKETA HRVATSKIH TRADICIONALNIH BRODOVA I BRODICA

05.03.2025.

I. OSNOVNE ODREDBE

SVRHA

1. Nacionalna pravila za izradu, natjecanje i ocjenjivanje maketa hrvatskih tradicionalnih brodova i brodica (u daljnjem tekstu: pravila) uređuju bitna pitanja ponašanja u vezi izrade maketa-izložaka maketa brodova i brodica, natjecanja i njihove prosudbe na izložbama u Republici Hrvatskoj.
2. Polazeći od činjenice da su brodomodelarstvo i maketarstvo sastavnice hrvatske tradicije i od potrebe promidžbe tog područja tehničke kulture, donošenjem ovih pravila imaju se postići sljedeće svrhe:
  - potaknuti njegovanje hrvatske tradicije u brodomodelarstvu i brodomaketarstvu, a time i daljnji razvitak ovih disciplina tehničke kulture, unutar općih međunarodnih pravila,
  - jednoobrazno urediti i pojednostaviti natjecanje početnika,
  - omogućiti što objektivnije vrednovanje modela i maketa na natjecanjima prema jednoobraznim i meritornim standardima kako bi se utvrdila stvarna vrijednost modela i makete i otklonile dvojbe kod kupoprodaje kada se umjesto meritorne prosudbe kakvoće dokazom vrijednosti navode osvojena priznanja na natjecanjima koja nisu provedena prema takvim standardima,
  - osigurati osmišljeno i utemeljeno vrednovanje naprednijeg brodomodelarstva i brodomaketarstva prema standardima koji potiču i promoviraju istraživanje i gradnju modela i maketa samosvojnih (autohtonih) hrvatskih brodova i brodica, koji zbog velike raznolikosti, složenosti i izrazitih posebnosti nisu prikladni za međunarodna natjecanja prema međunarodnim pravilima.

PRIRODA I SADRŽAJ PRAVILA

3. Pravila su izrađena prema međunarodnim pravilima NAVIGA-e, s tim što su u dijelu u kojem se uređuje nacionalni standard kao uzor korištena engleska i američka pravila. Izmjenama i prilagodbom međunarodnih pravila NAVIGA-e sukladno hrvatskim potrebama i osobitostima osiguran je i nacionalni standard i olakšano uvođenje hrvatskih uspješnih brodomodelara i brodomaketara u međunarodna natjecanja.
4. Pravilima se propisuju nacionalni razredi za makete hrvatskih tradicionalnih brodova i brodica. Propisivanjem nacionalnih razreda ispunjava se bitna praznina koja je

utjecala na njegovanje hrvatske tradicije u brodomodelarstvu i brodomaketarstvu a time i na natjecanja kao sastavnicu promidžbe tog područja tehničke kulture.

5. Međunarodnoj podjeli maketa brodova na postojeće razrede dodaju se sljedeći razredi:

- makete brodova iz kompleta za sastavljanje: papir, plastika i drvo
- diorame
- modeli izrađeni pomoću novih tehnologija
- RC modeli

6. Sastavni dio pravila je i Svjedodžba nacionalnih razreda (u privitku)

PRIMJENA PRAVILA

7. Ova su pravila obvezna za sve organizatore izložaba maketa i modela brodova u Republici Hrvatskoj.

8. Hrvatsku nacionalnu ocjensku izložbu maketa i modela brodova prema ovim pravilima organiziraju Hrvatska zajednica tehničke kulture i Hrvatski savez brodomaketara iz Rijeke u suradnji s partnerima. Nacionalnu izložbu priprema Organizacijski odbor koji čine ~~istaknuti maketari brodova iz svih hrvatskih središta, te~~ predstavnici organizatora. Sjedište Organizacijskog odbora je u Hrvatskom savezu brodomaketara. ~~Izložba ima i Počasni odbor.~~

II. OZNAKA NACIONALNIH BRODOMAKETA

1. Osnova oznaka nacionalnih brodomaketa je HR, koja se koristi kao prefiks oznakama svih razreda.

III. RAZVRSTAVANJE MAKETA U RAZREDE

1. Sve makete se razvrstavaju u sljedećih dvanaest razreda prema tipologiji objekta i načinu izrade:

- 1.1. Razred HR-A – makete jedrenjaka i veslarki
- 1.2. Razred HR-B – makete brodova na mehanički pogon (motorni)
- 1.3. Razred HR-C – makete brodova u presjeku i konstruktivni dijelovi broda (didaktički prikazi)
- 1.4. Razred HR-D - dijelovi brodske opreme makete lučkih postrojenja, luka i brodogradilišta, proizvoljni scenski prikaz, diorame, makete u skupini-nizu (serija) i sl.
- 1.5. Razred HR-E – mikro makete, u mjerilu 1:250 ili manjem
- 1.6. Razred HR-F – makete brodova u boci
- 1.7. Razred HR-G – makete iz kompleta za sastavljanje – drvo
- 1.8. Razred HR-H – makete iz kompleta za sastavljanje – papir
- 1.9. Razred HR-I – makete iz kompleta za sastavljanje – plastika
- 1.10. Razred HR-J – makete brodova za čiju su izradu korištene nove tehnologije

- 1.11. Razred HR-K – RC Makete - modeli na daljinsko upravljanje (radio control)
- 1.12. Razred HR-L – juniori od 10 do 14 godina starosti
- 1.13. Razred HR-M – juniori od 15 do 18 godina starosti

IV. NATJECANJE

1. Maketu ocjenjuje prosudbeno tijelo (ocjenjivačka skupina, suci) koje maketu u postupku vrednovanja može ocijeniti s najviše 100 bodova. Na temelju broja bodova dodjeljuju se zlatne, srebrne i brončane medalje (kolajne). Prvakom natjecanja proglašava se maketar koji je osvojio najviše bodova.
2. Prosudbeno tijelo (ocjenjivačku skupinu) čine glavni sudac i najmanje dva pomagača (suca). Suci se mogu imenovati iskusni i postignućima posvjedočeni brodomaketari, te certificirani stručnjaci kao što su diplomirani inženjeri brodogradnje, pomorstva i drugih tehničkih smjerova, ili osobe s odgovarajućim certifikatima i iskustvom.

V. PRAVO NATJECANJA

1. Pravo sudjelovanja na natjecanjima po ovim pravilima imaju svi građani Republike Hrvatske bez obzira jesu li članovi klubova, sličnih saveza i društava ili su neregistrirani pojedinci.
2. Pravo sudjelovanja na natjecanjima imaju i strani državljani pod uvjetom da izrađuju makete brodova koje se mogu uvrstiti u hrvatske nacionalne razrede. Natjecanja na kojima pod tim uvjetom sudjeluju strani državljani preimenuju se u "Otvoreno prvenstvo Hrvatske"
3. Natjecati se mogu samo maketari koji su sami, bez ičije pomoći izradili – sastavili maketu.
4. Pojedinaac može izlagati, odnosno natjecati se s najviše dvije makete u svakom razredu i za svaku maketu plaća pristupninu.
5. Natjecatelj koji na državnom prvenstvu osvoji zlatnu medalju ili je dvije godine za redom u istoj kategoriji nagrađena istom medaljom nema pravo natjecanja već samo izlaganja. Ukoliko prosudbeno tijelo ustanovi da na maketi nema poboljšanja u odnosu na već ostvareno bodovanje prijašnjeg sudjelovanja, maketa će biti izuzeta iz natjecanja te postavljena kao izložak.
6. Pri ocjenjivanju mora biti nazočan natjecatelj – autor makete. Odsutnog ili spriječenog natjecatelja može zamijeniti vođa skupine ili osoba koju on odredi. Ako su odsutni svi navedeni, maketa se može ocijeniti ako natjecatelj odnosno vođa skupine prethodno upravi natjecanja (organizatoru), odnosno sucima poštom dostavi dokumentaciju koja garantira vjerodostojnost makete. Sav popratni dokazni materijal uprava natjecanja mora uredno vratiti vlasniku.

VI. PRAVILA NATJECANJA

OSNOVNI POJAM MAKETE

1. Pod maketom - u ovom slučaju neplovećom ili stolnom, podrazumijeva se umanjena kopija broda. Maketa je u svim svojim "detaljima" po obliku, boji, a ponekad i konstrukciji vjerna izvorniku, dok joj je veličina uvjetovana mjerilom. Osim s maketama brodova (morskih, riječnih i jezerskih) natjecatelji se mogu natjecati i s maketama lučkih postrojenja, pristaništa, brodogradilišta, dijelova brodske opreme itd. Ta široka i raznovrsna lepeza dijeli se, radi lakšeg ocjenjivanja, u pet razreda koji se označavaju slovima napisanim iza nacionalne oznake "Hr".
  - 1.1. **Razred A** – Ovaj razred karakteriziraju makete brodova čija su GLAVNA porivna sredstva jedra ili vesla. Obuhvaća sve vrste jedrenjaka od pamtivijeka pa do modernih školskih jedrenjača, čak i kada su opremljene pomoćnim motorom. Jedrenjaci mogu biti izloženi sa ili bez jedara. Veslarke su predstavljene od svojih prapočetaka piroga, malih kaića pa do liburna i galija. (Naviga C-1)
  - 1.2. **Razred B** - Ovaj razred sačinjavaju isključivo makete brodova čije je GLAVNO porivno sredstvo mehanički pogon: parni stapni stroj, motorni, turbinski pogon i sl. pa i "naprave" pokretane ljudskom i (ili) životinjskom snagom pomoću raznih kotača, lopatica i vijaka. Najčešće su ovu klasu uvrštavaju brodovi novijeg datuma, tzv. "moderniji" kao što su (prema namjeni) putnički, teretni i ratni brodovi, zatim specijalni, primjerice tegljači i gurači, ledolomci, brodovi-radionice, itd. (Naviga C-2)
  - 1.3. **Razred C** – Razred koji obuhvaća: makete brodova s prikazom konstrukcije, najčešće u presjeku, zatim dijelove brodske konstrukcije, odvojeni dio broda ili brodsku opremu, scenske prikaze, makete vodnih linija, polumakete i sva ostala plovila koja nemaju svoj vlastiti pogon (maone, teglenice, pontoni, radne i naftne platforme itd.) (Naviga C-3).
  - 1.4. **Razred D** - Serije maketa koje su na bilo koji način u uzajamnom odnosu i dr. U ovaj razred uvrštavaju se i prikazi brodogradilišta, pristaništa, raznih pomorskih postrojenja, brodova svjetionika i svega ostalog što je u svezi s pomorstvom i plovnim putovima - DIORAME (Naviga C-3).
  - 1.5. **Razred E** – Mikro makete. U ovaj razred spadaju sve prethodne makete razreda A, B i C pod uvjetom da su izražene u mjerilu 1:250 ili manjem, npr. 1:300, 1:500, 1:1200 itd. (Naviga C-4).
  - 1.6. **Razred F** – Makete brodova u boci. U ovaj razred ulaze najrazličitije makete brodova i brodica, lučkih pristaništa i postrojenja, specijalnih radnih platformi i svega ostalog što se može obuhvatiti širokom "pomorskom" lepezom, smještene u boce i njima slične posude. Grlo boce ili posude mora biti uže, tj. manje od veličine makete koja se smješta unutar prozirne, staklene posude. Ovaj razred uključuje sve razrede, jedino što makete nisu ograničene omjerom nego veličinom boce (odnosno njezina grla). (Naviga C-5).

- 1.7. **Razred G** – U ovaj razred spadaju sve prethodno spomenute makete klasa A, B, C, D i E bez obzira na vrstu broda i stupanj pripremljenosti priloženog materijal i opreme te dokumentirane sveobuhvatnosti. Hendikepirane su u odnosu na sve ostale (spomenute) razrede što se tiče općeg uspjeha pri ocjenjivanju zbog manjeg istraživačkog rada (XI.3.3.) i manje obimnosti posla (XI.3.4.) s obzirom da su već industrijski pripremljeni (napravljeni) različiti radovi na trupu i na opremi. Prihvaćaju se samo one makete čiji je osnovni materijal drvo.
- 1.8. **Razred H** - U ovaj razred spadaju sve prethodno spomenute makete klasa A, B, C, D i E bez obzira na vrstu broda i stupanj pripremljenosti priloženog materijal i opreme te dokumentirane sveobuhvatnosti. Hendikepirane su u odnosu na sve ostale (spomenute) razrede što se tiče općeg uspjeha pri ocjenjivanju zbog manjeg istraživačkog rada (XI.3.3.) i manje obimnosti posla (XI.3.4.) s obzirom da su već industrijski pripremljeni (napravljeni) različiti radovi na trupu i na opremi. Prihvaćaju se samo one makete čiji je osnovni materijal papir.
- 1.9. **Razred I** - U ovaj razred spadaju sve prethodno spomenute makete klasa A, B, C, D i E bez obzira na vrstu broda i stupanj pripremljenosti priloženog materijal i opreme te dokumentirane sveobuhvatnosti. Hendikepirane su u odnosu na sve ostale (spomenute) razrede što se tiče općeg uspjeha pri ocjenjivanju zbog manjeg istraživačkog rada (XI.3.3.) i manje obimnosti posla (XI.3.4.) s obzirom da su već industrijski pripremljeni (napravljeni) različiti radovi na trupu i na opremi. Prihvaćaju se samo one makete čiji je osnovni materijal plastika.
- 1.10. **Razred J** – U ovaj razred spadaju modeli koji su u potpunosti ili djelomično izrađeni korištenjem novih tehnologija. Nove tehnologije u brodomaketarstvu obuhvaćaju sve metode i alate koji koriste računalnu obradu podataka za projektiranje i izradu maketa brodova. To uključuje, ali nije ograničeno na, CNC strojeve, laserske rezače i gravirke, 3D pisače, skenere te softverske alate za digitalno modeliranje i pripremu za izradu. Ove tehnologije omogućuju veću preciznost, ponovljivost i efikasnost u izradi brodomaketarskih elemenata, a često se kombiniraju s tradicionalnim maketarskim tehnikama za postizanje optimalnih rezultata.
- 1.11. **Razred K** - U ovaj razred spadaju modeli koji koriste daljinsko (RC) upravljanje za kontrolu pogona i pojedinih dijelova modela.
- 1.12. **Razred L** - U ovaj razred spadaju svi razredi / sve skupine maketa, izrađeni od svih materijala, ali samo za natjecatelje juniore od 10 do 14 godina starosti.
- 1.13. **Razred M** - U ovaj razred spadaju svi razredi / sve skupine maketa, izrađeni od svih materijala, ali samo za natjecatelje juniore od 15 do 18 godina starosti.

DODATNE NAPOMENE

2. U razredima A i B prihvaćaju se samo potpune makete, dakle one čiji je trup izrađen u cijelosti kao i sva ostala oprema, koje zadovoljavaju samom vanjštinom. Suprotno vrijedi za prikaze konstrukcija gdje su vidljivi i unutrašnji "detalji" pa se i oni ocjenjuju, što je slučaj s razredom C i ponekad razredom F.

3. U razredima C, D, E, F, G, H, I, J, L i M prihvaćaju se i makete izrađene do vodne linije, dakle trupovi bez ribine (uronjenog dijela).

VII. ZABRANA SUDJELOVANJA

1. Na natjecanju sa svojim maketama NE MOŽE sudjelovati osoba koja istodobno obnaša dužnost glavnog suca ili tehničkog direktora (ravnatelja) natjecanja.
2. Suci se ne mogu natjecati u onim razredima u kojima obavljaju dužnost prosuditelja.
3. Maketa koja je osvojila zlatnu medalju ili maketa koja je dvije godine za redom u istoj kategoriji nagrađena istom medaljom nema pravo natjecanja već samo izlaganja. Ukoliko prosudbeno tijelo ustanovi da na maketi nema poboljšanja u odnosu na već ostvareno bodovanje prijašnjeg sudjelovanja, maketa će biti izuzeta iz natjecanja te postavljena kao izložak.

VIII. TEHNIČKE ODREDBE O PRIREDBI I OCJENJIVANJU

RASPIS I PRIJAVNICE

- 1.1. Izložbu koja ima narav natjecanja priređivač prethodno mora obznaniti raspisom, kojemu je priložena prijavnica. **Raspis se obznanjuje najmanje tri mjeseca i prije datuma koji je određen za preuzimanje maketa od strane priređivača.**
- 1.2. Raspis mora sadržavati sljedeće obavijesti:
  - 1.2.1. Službeni naziv izložbe;
  - 1.2.2. Ime ili naziv priređivača;
  - 1.2.3. Kratak opis izložbe;
  - 1.2.4. Mjesto održavanja izložbe;
  - 1.2.5. Vrijeme održavanja izložbe;
  - 1.2.6. Uvjete (pravo) sudjelovanja;
  - 1.2.7. Uvjete i način prijave;
  - 1.2.8. Datum preuzimanja maketa (donošenja na prihvatni prostor);
  - 1.2.9. Obavijest o pristupnini;
  - 1.2.10. Obavijest o osiguranju maketa;
  - 1.2.11. Utanačenu odgovornost priređivača;

- 1.2.12. Način ocjenjivanja maketa;
- 1.2.13. Pojediniosti o nagrađivanju;
- 1.2.14. Program natjecanja;
- 1.2.15. Smještaj natjecatelja – izlagača;
- 1.2.16. Datum povrata (vraćanja) maketa;
- 1.2.17. Datum, ime i prezime i potpis odgovorne osobe.

1.3. U privitku raspisa mora biti prijavnica-tiskanica s točnim nazivom izložbe, mjestom i datumom njezinog održavanja, te prostorima u koje izlagač-natjecatelj upisuje:

- 1.3.1. Vlastito ime, prezime i osnovne podatke
- 1.3.2. Oznaku razreda kojoj prethodi nacionalna oznaka "Hr"
- 1.3.3. Naziv - tip makete koju prijavljuje
- 1.3.4. Ime makete (broda kojeg predstavlja) ako ga posjeduje
- 1.3.5. Točno mjerilo makete
- 1.3.6. Najveće dimenzije (zapremne mjere)
- 1.3.7. Prijavnici se, radi planiranja ocjenjivanja koje će se obaviti neposredno po donosu makete, prilaže (najmanje jedna) kvalitetna slika makete koja će se eventualno objaviti i u službenom katalogu izložbe. Obvezno je navesti ime i prezime (potpisati) autora fotografije).

2. Priređivač je za ocjenjivanje dužan osigurati:

- 2.1. Prostrano mjesto zaštićeno od sunca, vjetrova i kiše ili zatvoreni dobro osvijetljen prostor opremljen stolovima, postamentima ili stabilnim podlogama na kojima će se makete izložiti
- 2.2. Staklene vitrine radi zaštite maketa za cijelo vrijeme izlaganja. Neposredan pristup maketama dozvoljen je jedino sucima radi ocjenjivanja i tehnički mora biti izvodljiv.
- 2.3. Manju, odvojenu prostoriju za potrebe sudaca.
- 2.4. Radni stol za tajnika prosudbenog tijela (komisije) te jedan stol u sredini prostorije (izložbene dvorane) gdje će se vršiti ocjenjivanje
- 2.5. Mjerne instrumente: pomična mjerila, mikrometar, dvostruki tračni metar, razni pretvarači dužinskih veličina. Sva premjeravanja obavljaju se bez dodirivanja maketa kako bi se izbjegla moguća oštećenja

- 2.6. Priređivač, uprava natjecanja ili sudačka skupina moraju predvidjeti opseg ocjenjivačkog posla u odnosu na broj pristiglih prijavnica - izlagača. Makete se ocjenjuju na dan donosa maketa pa se raspored i vrijeme ocjenjivanja podređuju natjecateljima i njihovim maketama
- 1.7. Redoslijed ocjenjivanja usklađuje i određuje tajnik sudačke skupine
3. U slučaju većeg broja natjecatelja formiraju se dvije sudačke skupine: jedna za razrede A, B i C; a druga za razrede D, E i F.
4. Sudačku ekipu čine četiri, odnosno osam osoba, i to:
  - 4.1. Vrhovni sudac, koji nadzire obje skupine (u slučaju većeg broja natjecatelja)
  - 4.2. Glavni sudac u skupini
  - 4.3. Najmanje dva (pomoćna) suca (za svaku skupinu)
  - 4.4. Jedan tajnik koji opslužuje obje skupine i nema pravo ocjenjivanja.

IX. PROPISI O KONSTRUKCIJI MAKETE

1. Preporučuje se da izložbene makete budu izrađene u jednom od slijedećih mjerila: 1/5, 1/10, 1/15, 1/20, 1/25, 1/30, 1/40, 1/50, 1/75, 1/100.
2. Sva ostala mjerila ravnopravna su navedenima. Izbor mjerila prepušta se odluci maketara. Dopuštena je upotreba metričkih ili stopnih mjera (bečke, venecijanske, engleske, francuske i dr.)
3. Dimenzije maketa ne smiju premašiti 2.500 mm. Scenski prikazi ne smiju premašiti površinu od 2m².
4. Sastavni dijelovi makete (elementi) koji su kupovni, ili ih je izradila neka druga osoba, se ne ocjenjuju. Te elemente natjecatelj - autor mora popisati i popis staviti na uvid zajedno s dokumentacijom. Za ocjenjivanje se prihvaćaju samo tzv. poluproizvodi kao što su užad, lanci, čavlići, razne cjevčice i profili i sl. **osim kod razreda HR-G (VI.1.7.), HR-H (VI.1.8.), HR-I (VI.1.9.)** gdje se moraju navesti i istaknuti oni dijelovi koje je maketar eventualno sam izradio i njima zamijenio kupovne (konopi, sidra, topovi, ukrasi i sl.)
5. Opći izgled makete treba odgovarati izgledu broda-barke u eksploataciji. Nisu dopuštene izrazito sjajne površine, osim kada odgovaraju originalu.

X. DOKUMENTIRANJE MAKETA

1. Za potrebe izlaganja, natjecatelj - izlagač uz nacрте je dužan predati i svu dokumentaciju po kojoj je maketa rađena. Kako bi se izbjeglo neovlašteno presnimavanje, natjecatelj može dokumentaciju predati prije samog ocjenjivanja i odmah je dobiti natrag.

2. Radi vrednovanja izrade, odnosno provjere vjerodostojnosti, priloženi elementi moraju sadržavati:
  - 2.1. Nacrt u istom mjerilu u kojem je izrađena maketa s bokocrtom i tlocrtom te poprečnim i uzdužnim presjecima s podacima: vidljiva i naznačena dužina preko svega, širina i gaz.
  - 2.2. Izvor(e) dokumenata koji su poslužili za izradu nacrtu ako je autor nacrt sam izradio, doradio ili izmijenio: maketarski nacrt, brodograđevni nacrt (izvorni), knjige, časopisi, katalozi, foto albumi, muzejski i arhivski dokumenti i sl.
  - 2.3. Ako su nacrti izmijenjeni, tj. prepravljeni, neophodno je navesti razlog i na osnovu kojeg su izmjene izvršene, odnosno, potrebno je navesti izvor i naziv dokumentacije.
  - 2.4. Točke 2.1. i 2.2. obvezan su minimum, radi uspoređivanja makete s pravim brodom (plovilom - građevinom).
3. Ako je neki dokument (nacrt, slika, tekst i sl.) djelomično u suprotnosti sa stvarnošću - s pravim brodom, a maketom se takvim želi prikazati, maketar ima pravo maketu izvesti drukčije, pravilnije. Promjena koja je urađena razborito i logički, te popraćena ikakvim svjedočanstvom poput najjednostavnije fotografije, ne smije negativno utjecati na bodovanje. U takvom je slučaju natjecatelj (autor) promjenu dužan unijeti u nacrt, istaknuto je označiti i sucima je izrijekom napomenuti.
4. Ako se prigodom ocjenjivanja ne predoči nikakva dokumentacija, ili ako je predočena dokumentacija izuzetno manjkava, maketa u samom početku ocjenjivanja gubi 20 bodova predviđenih točkom 11.3.2. ovih pravila.
5. **Uz navedenu dokumentaciju natjecatelj je dužan predočiti i dnevnik rada koji kronološki kroz fotografije i opise dokumentira izradu makete, uz poseban naglasak na dokazivanje ručne izrade opreme i/ili dijelova broda, za razliku od izrade uz upotrebu novih tehnologija opisanih pod razredom HR-J (VI.1.10.).**

XI. OCIJENJIVANJE - VREDNOVANJE MAKETA

1. Kriterij koji će u ocjenjivanju primjenjivati sudačka skupina utvrđuje na prethodnom sastanku temeljem globalnog uvida u pristigle prijavnice i slike maketa. Zabranjeno je javno obznanjivanje ičega sa dogovora, jer je svrha dogovora usuglasiti stavove (pogleda) o vrednovanju kako bi se izbjegla veća odstupanja u ocjenjivanju. Dođe li ipak do većih neslaganja, vrhovni sudac ima pravo odluke, koja je konačna. Vrhovni sudac predlaže, za svaki razred posebno, najvišu ocjenu za kvalitetu izrade. Jednom usvojena (dogovorena) najviša ocjena, ne može se preinačiti.
2. Svaki član komisije ocjenjuje samostalno, nezavisno od drugih članova. Prigodom ocjenjivanja između sudaca nije dopuštena bilo kakva rasprava u pogledu ocjenjivanja.

3. Makete se boduju prema slijedećim kriterijima:
  - 3.1. Za kvalitetu (kakvoću) izrade može se dodijeliti najviše 50 bodova, a vrednuju se kakvoća, tehnička obrada, točnost konstrukcije i oblika, površinski izgled materijala i boje. Tijekom premjeravanja i provjere ispravnosti mjerila, tj. odnosa veličina, uzimaju se u obzir dopuštena odstupanja iz točke 11.4.
  - 3.2. Dokumentirana točnost donosi natjecatelju najviše 20 bodova. Utvrđuje se postoji li cjelokupna oprema prema priloženoj dokumentaciji (nacrtima), koja je maketaru bila dostupna. Vrednuje se pravilan odabir boja i vrste materijala koji nisu obojeni: drvo, metal, konoplje, jedrilje i sl.
  - 3.3. U svrhu poticanja istraživanja u nacionalnim razredima, maketaru se za istraživački rad koji je sam proveo može dodijeliti najviše 10 bodova. Prigodom ocjenjivanja vodi se računa o rekonstrukcijama (kompletnost izrade) i (ili) poboljšanjima (izmjenama)
  - 3.4. Za obimnost posla (kompleksnost izrade) natjecatelj može dobiti do 10 bodova, a broj bodova određuje se temeljem prosudbe opsega i posla i teškoće izrade
  - 3.5. Opći dojam može donijeti najviše 10 bodova. Vrednuju se tehnička dotjeranost i opći izgled makete.
4. U premjeravanju su dopuštena slijedeća odstupanja:
  - 4.1. Dužina makete: do 500 mm +/- 3 mm; 1.000 mm +/- 5 mm; 2.000 mm +/- 8 mm; 2.500 mm +/- 10 mm.
  - 4.2. Širina makete: do 50 mm +/- 2 mm; 150 mm +/- 2,5 mm; 300 mm +/- 4 mm; 600 mm +/- 5 mm
5. Vrednovanju (ocjenjivanju) makete ima biti nazočan autor – maketar ili njegov predstavnik i biti spreman odgovoriti na sva pitanja koja mu komisija eventualno postavi, a koja drži važnim ili presudnim za objektivnije ocjenjivanje.
6. Svaki sudac ponaosob pregledava svaku maketu i u ocjenski list unosi dodijeljene bodove poštujući prethodno dogovoreni kriterij i utvrđen maksimalni broj bodova za kvalitetu tehničke izrade (vidi XI.1.). Bodovi se u list unose u cijelim brojevima – nije dopuštena upotreba decimalnih brojeva.
7. Po dovršetku ocjenjivanja tajnik sakuplja sudačke listiće i dostavlja ih vrhovnom sucu.
8. Dogodi li se da suci nekoj maketi, koja konkurira za jednu od medalja, dodijeli različiti broj bodova u rasponu većem od 10, vrhovni sudac obvezno organizira zatvorenu raspravu na kojoj su prozvani suci dužni obrazložiti svoja mišljenja i ekstremne brojeve bodova. Na osnovi njihovih obrazloženja vrhovni sudac određuje srednje bodovne vrijednosti u obliku konačnog rezultata, nakon čega može zatražiti i glasovanje. Suci koji su dodijelili ekstremne bodovne vrijednosti moraju ih ispraviti, i to tako da ih povećaju ili smanje za najviše pet bodova. Prije ovog sporazumnog ustupka NE MOŽE se odrediti konačni zbroj – rezultat. Isti se postupak primjenjuje i u slučaju kada dvije ili više maketa osvoji jednaki broj bodova kako bi se dobio

prvak natjecanja, odnosno maketa koja je osvojila najveći broj bodova i čijem se autoru dodjeljuje prijelazni pokal (vidi XIII.3.)

9. Konačni se rezultat određuje izračunavanjem aritmetičke sredine ukupnog broja bodova koji su istoj maketi dodijelila tri suca. Tajnik rezultate obznanjuje odmah nakon informatičke obrade javnim isticanjem ocjenske ljestvice u izložbenom prostoru.
10. Javno obznanjena ljestvica mora sadržavati:
  - 10.1. Ime i prezime svakog suca i tajnika
  - 10.2. Prezime i ime natjecatelja (izlagača)
  - 10.3. Ime i točan naziv makete
  - 10.4. Redni broj izloška (makete)
  - 10.5. Broj svjedodžbe, odnosno registracijski karton makete
  - 10.6. Mjerilo izrade
  - 10.7. Datum ocjenjivanja

XII. SVJEDODŽBA ILI REGISTRACIJSKI KARTON MAKETE

1. Svjedodžbu izdaje klub ili udruženje svakom natjecatelju za pojedinu maketu posebno, na ujednačenom predlošku. Svjedodžba mora sadržavati ove pojedinosti:
  - 1.1. Ime i prezime natjecatelja
  - 1.2. Osnovne podatke natjecatelja
  - 1.3. Naziv (tip) makete i njezino ime ako joj je nadjenuto
  - 1.4. Razred razvrstavanja kojem prethodi prefiks Hr i mjerilo izrade
  - 1.5. Ime i prezime autora korištenog nacrtu i/ili naziv dokumentacije
  - 1.6. Sliku makete
  - 1.7. Popis korištenog materijala
  - 1.8. Predviđeni prostor za upis određenih napomena
  - 1.9. Predviđeni prostor za upis sudjelovanja na natjecanjima te ovjerenih konačnih rezultata i odličja osvojenih na tim natjecanjima

2. Natjecatelj koji na izložbi sudjeluje samostalno, kao pojedinac, bez svjedodžbe, dužan je to navesti već na prijavnici kako bi mu se, po mogućnosti, svjedodžba izdala na natjecanju, neposredno prije samog ocjenjivanja.

XIII. REZULTATI – NAGRAĐIVANJE

1. Maketu, kao natjecateljski predmet, sudačka komisija vrednuje primjenjujući ova pravila samo uz predočenje svjedodžbe makete
2. Natjecatelj niti itko drugi ne može osporavati dodijeljene bodove koji tvore konačni rezultat ocjenjivanja
3. Prijelazni pokal dodjeljuje se autoru makete (izložka) koji je osvojio najveći broj bodova bez obzira na razred (isključujući razrede **HR-G (VI.1.7.)**, **HR-H (VI.1.8.)**, **HR-I (VI.1.9.)**)
4. Medalje se dodjeljuju temeljem slijedećeg osvojenog prosječnog broja bodova:
  - 4.1. Od 100 do 90 bodova - zlatna medalja
  - 4.2. Od 89,67 do 80 bodova – srebrna medalja
  - 4.3. Od 79,67 do 70 bodova – brončana medalja
5. S obzirom da se makete međusobno ne uspoređuju, ne postoji lista poretka niti dvojno "zauzimanje mjesta" (dva maketara ne mogu biti prvi, drugi ili treći itd.)
6. Lista rezultata mora sadržavati slijedeće podatke:
  - 6.1. Naslov – službeni naziv natjecanja
  - 6.2. Natjecateljski razred
  - 6.3. Prezime i ime sudionika – natjecatelja
  - 6.4. Ime i prezime svakog suca
  - 6.5. Broj bodova svakog suca ponaosob
  - 6.6. Konačni zbroj bodova
  - 6.7. Postignuti uspjesi: medalje: zlatne, srebrne, brončane i prijelazni pokal
  - 6.8. Potpis glavnog suca.

XIV. KATALOG IZLOŽBE

1. Organizator je dužan izraditi katalog izložbe u koji su upisani svi podaci o eksponatima i njihovim autorima, i to na slijedeći način:
  - 1.1. Popis eksponata raspoređen po razredima onim redoslijedom kojim su pristizale prijavnice
  - 1.2. Uz svaki eksponat postavlja se oznaka koja nosi njegov naziv i ime, mjerilo i godinu gradnje, zapremnu veličinu, ime i prezime autora (natjecatelja), mjesto adrese autora, ~~i telefonski broj~~, ime i prezime autora koji je izradio nacrt ili dokumentaciju, ~~sva prethodno stečena odličja~~, postignut rezultat na aktualnom natjecanju (osvojeni broj bodova) i eventualno osvojeno odličje.
  - 1.3. Katalog izložbe organizator je obvezan podijeliti svim sudionicima izložbe: natjecateljima i priređivačima. Zainteresiranim posjetiteljima katalog se može i prodavati.
  - 1.4. Kvaliteta i opseg kataloga ovise o mogućnostima priređivača.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ova pravila stupaju na snagu 8 (osam) dana nakon donošenja.
2. Sve izložbe čija je organizacija počela prije stupanja na snagu ovih pravila mogu se organizirati prema standardima koje su organizatori objavili, a izložbe čija priprema počinje od dana stupanja na snagu ovih pravila imaju se organizirati prema ovim pravilima.
3. Izmjene i dopune ovih pravila donose se na isti način na koji su pravila donijeta.